

Asia: VN/13714/2025

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle hyvinvointialue- ja maakuntajakolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Ehdotettu hyvinvointialuejakolaki (1 lakiehdotus)

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto näkee hyvänä ratkaisuna, että hyvinvointialue- ja maakuntajakolaki eriytetään. On erittäin kannatettavaa, ettei jatkossa hyvinvointialuejakolaissa enää säädettäisi maakuntajaosta. Näin maakuntajako ei muuttuisi mahdollisen hyvinvointialuejaon muutosten seurauksena.

Nykyinen hyvinvointialuejako perustuu pitkälti maakuntajakoon Uuttamaata lukuun ottamatta. Sinänsä on hyvin perusteltua, että hyvinvointialueilla ja maakunnilla on mahdollisimman yhtenäiset toiminta-alueet.

Valtiovarainministeriön tulisi hyvinvointialueen muuttamista koskevaa päätöstä valmistellessaan kuulla paitsi niitä hyvinvointialueita ja kuntia, joita muutos koskee, myös kyseisiä maakuntien liittoja.

Ehdotettu maakuntajakolaki (2 lakiehdotus)

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton näkemys on, että maakuntajaosta ja hyvinvointialuejaosta on hyvä säätää erikseen. Kynnys maakuntajaon muuttamisesta tulee olla korkea, sillä maakunnat ovat vakiinnuttaneet asemansa toiminnallisina alueina ja toimivat myös valtion aluejaon ja tilastoaluejakojen pohjana.

Ehdotetut muutokset hyvinvointialuelain 27 §:ään ja 87 §:ään

-

Muut huomiot esityksestä

Pohjois-Karjalan osalta on tärkeää, että hyvinvointialue ja maakunta käsittävät jatkossakin nykyisen Pohjois-Karjalan alueen.

Hyvinvointialueille on annettava aito mahdollisuus rakentaa toiminta kestäväälle pohjalle. Tämä edellyttäisi muutosta myös hyvinvointialueen rahoituslakiin. Hyvinvointialueen rahoituslakiin on saatava muutos siten, että toistaiseksi voimassa oleva siirtymätasaus poistetaan laista kokonaan. Siirtymätasaus on täysin epäoikeudenmukainen, eikä minkään hyvinvointialueen pidä jäädä pysyvästi kärsimään siitä. Valtiovarainministeriön laskelman mukaan siirtymätasaus leikkaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen rahoitusta 356 euroa / asukas (yhteensä 57,7 milj. euroa) pelkästään vuonna 2026. Siirtymätasauksen poisto antaisi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueelle muiden alueiden kanssa yhdenvertaiset resurssit sosiaali-, terveys-, ja turvallisuuspalveluiden järjestämiseen. Riittävän ja oikeudenmukaisen rahoituksen turvaaminen on erittäin merkityksellinen asia koko Pohjois-Karjalalle.

Hirvonen Vili
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto